

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ....

โดย : นายโสภณ ชาทบุษย์จาร์ นิตกรชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

เหตุผล

โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และโดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ประกอบกับในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองบางกรณีจำเป็นที่รัฐต้องใช้สิทธิเหนือเคหสถานและทรัพย์สิน รวมถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการจำกัดขอบเขตในการเลือกถิ่นที่อยู่หรือการประกอบกิจการของบุคคล อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ กับนานาประเทศ สมควรปรับปรุงเสียในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. .... มีเนื้อหารวม จำนวน ๑๑๓ มาตรา
สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับกฎหมาย

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๒. บทยกเลิกกฎหมาย

กำหนดให้ยกเลิกกฎหมาย ดังนี้

- (๑) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕
- (๓) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๔) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

๓. บทนิยาม

กำหนดบทนิยามศัพท์ของคำว่า “การผังเมือง” “ผังเมืองรวม” “ผังเมืองเฉพาะ”
“อาคาร” “ที่อุปกรรม” “ที่โล่ง” “เจ้าพนักงานการผังเมือง” “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” “เจ้าหน้าที่
ดำเนินการ” “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” “ผู้ว่าราชการจังหวัด” “อธิบดี” และ “รัฐมนตรี”

๔. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

- กำหนดความมุ่งหมายในการใช้บังคับพระราชบัญญัติเพื่อกำหนดรูปแบบ
การวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการ
และการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม และสิ่งแวดล้อม
โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ
ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและ
จัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมทั้งกำหนดให้
ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำขึ้น
และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ หมวด ๒ การวางและจัดทำผังเมือง

๕.๒.๑ กำหนดให้ผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่ (๑) ผังนโยบาย
การใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศ
ในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งออกเป็น ผังนโยบายระดับประเทศ
ผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับจังหวัด และ (๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาและดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งออกเป็น ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งกำหนดให้การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้คำนึงถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท

๕.๒.๒ กำหนดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายการบริหารประเทศ หรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมเปลี่ยนแปลงไปจะจัดให้มีการทบทวนก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

๕.๒.๓ กำหนดให้ผังนโยบายระดับจังหวัด จะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค และผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ รวมทั้งกำหนดให้เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายแต่ละระดับดังกล่าว ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ โดยกรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ

๕.๓ หมวด ๓ ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

๕.๓.๑ ส่วนที่ ๑ ผังนโยบายระดับประเทศ

- กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำผังนโยบายระดับประเทศใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีรายละเอียดประกอบด้วย (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ (๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศมีรายการตามที่กำหนดไว้ (๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ และ (๔) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕.๓.๒ ส่วนที่ ๒ ผังนโยบายระดับภาค

- กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำผังนโยบายระดับภาคใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ และบริการ สาธารณะ และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีรายละเอียดประกอบด้วย (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค (๒) แผนที่แสดงเขต

ผังนโยบายระดับภาค (๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ (๔) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค และ (๕) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

๕.๓.๓ ส่วนที่ ๓ ผังนโยบายระดับจังหวัด

- กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมือง การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ และการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา มีรายละเอียดประกอบด้วย (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด (๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด (๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ (๔) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น (๕) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับจังหวัด

๕.๔ หมวด ๔ ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- กำหนดให้ในกรณีที่พื้นที่ใดสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้ ทั้งนี้ โดยให้ระบุรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ และกำหนดให้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวสิ้นผลการใช้บังคับเมื่อผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะมีผลใช้บังคับหรือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวซึ่งต้องไม่เกินห้าปีแล้วแต่เหตุใดจะเกิดขึ้นก่อน

รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานการผังและอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ สรุปได้ ดังนี้

(๑) ให้เจ้าพนักงานการผังมีอำนาจหน้าที่ ได้แก่ ๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อทำการสำรวจในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ๒) กำหนดเขตที่ประสงค์จะให้ เป็นเขตผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ๓) ทำเครื่องหมายแสดงระดับ ขอบเขต และแนวเขตตามความจำเป็น และ ๔) แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงพอเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

๕.๔.๑ ส่วนที่ ๑ ผังเมืองรวม

(๑) กำหนดให้ผังเมืองรวมประกอบด้วย ๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวม ๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ ๔) รายการประกอบแผนผัง ๕) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม และแผนผังมีรายการตามที่กำหนดไว้ และ ๖) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรการหรือวิธีปฏิบัติเพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองรวม เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการฯ หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือกรมโยธาธิการฯ กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด โดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมโยธาธิการฯ หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน หรือกรมโยธาธิการฯ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้

รวมทั้งกำหนดให้ในกรณีที่กรมโยธาธิการฯ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวม ให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนวางและจัดทำ ในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยและไม่อาจตกลงกันได้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

(๓) กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม ประกอบด้วยกรรมการตามที่กำหนดไว้ มีจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร

สำหรับการวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตจังหวัดอื่น หากมีแนวเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม ประกอบด้วยกรรมการตามที่กำหนดไว้ ส่วนในกรณีที่การวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวม ประกอบด้วยกรรมการตามที่กำหนดไว้

(๔) กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับจังหวัด และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนด

(๕) กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้เสนอผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการฯ วางและจัดทำ ให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ ส่วนผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบทั้งนี้ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการฯ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการฯ และองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกรมโยธาธิการฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางและจัดทำ ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

สำหรับผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำดังกล่าว นั้น ก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังขอความเห็นไปยังกรมโยธาธิการฯ และเสนอความเห็นพร้อมเหตุผลของกรมโยธาธิการฯ ไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการฯ และไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ถือว่าเป็นการให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดในประเด็นดังกล่าว

นอกจากนี้ หากผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมือง หรือไม่เหมาะสมด้วยเหตุอื่นใดอันอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแก้ไข หรือให้ยุติการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าว และสั่งให้กรมโยธาธิการฯ เป็นผู้วางและจัดทำแทน

(๖) กำหนดให้ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และปิดประกาศแผนที่แสดงเขตและรายละเอียดของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้น แล้วแต่กรณี เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

(๗) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ทั้งนี้ โดยคำร้องขอดังกล่าว ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะเท่านั้น

หากภายในกำหนดระยะเวลาของการปิดประกาศตามมาตรา ๒๔ ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าว ให้กรมโยธาธิการฯ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคำร้องนั้นพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

สำหรับผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการฯ วางและจัดทำ หากคณะกรรมการผังเมืองไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ส่งยกคำร้องนั้น ในกรณีที่เห็นชอบด้วยกับคำร้อง ให้ส่งให้กรมโยธาธิการฯ แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้น

ส่วนผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ให้ส่งผลการพิจารณาคำร้องนั้นไปยังกรมโยธาธิการฯ ถ้ากรมโยธาธิการฯ เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดให้ดำเนินการต่อไปตามนั้น แต่ถ้าไม่เห็นพ้องด้วย ให้กรมโยธาธิการฯ เสนอคำร้องนั้นให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา และให้ถือเป็นการยุติ

แต่ถ้าหากพ้นกำหนดระยะเวลาการปิดประกาศตามมาตรา ๒๙ และไม่มีผู้มีส่วนได้เสียยื่นคำร้องดังกล่าว หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองส่งยกคำร้องหรือเมื่อกรมโยธาธิการฯ เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดดังกล่าว ให้กรมโยธาธิการฯ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี โดยไม่ชักช้า

(๘) กำหนดให้ผังเมืองรวมต้องออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ สำหรับข้อบัญญัติท้องถิ่นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(๙) กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดแล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น แล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรวมนั้นไม่เหมาะสม หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไข ให้กรมโยธาธิการฯ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

(๑๐) กำหนดให้การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและรายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอและที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้น เป็นเวลาไม่น้อยกว่า

สามสิบวัน และในประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร ภายในระยะเวลาที่ระบุในประกาศ รวมทั้งในนำบทบัญญัติมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการพิจารณา ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวโดยอนุโลม

(๑๑) กำหนดให้เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติ ท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาภาครัฐทางด้านกายภาพ จะต้องสอดคล้องกับนโยบายและการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม และห้ามบุคคลใด ใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนด การใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดิน มาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้ามณฑการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้น ต่อไป เป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัย ของประชาชน หรือสวัสดิภาพของสังคม คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด มีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแก้ไขหรือ เปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป ทั้งนี้ เจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๘๐

๕.๔.๒ ส่วนที่ ๒ ผังเมืองเฉพาะ

(๑) กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้ตราเป็น พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา แล้วแต่กรณี และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเวนคืน อสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

(๒) กำหนดให้ผังเมืองเฉพาะ ประกอบด้วย ๑) วัตถุประสงค์ในการวาง และจัดทำผังเมืองเฉพาะ ๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ ๓) แผนที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียว หรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ ๔) รายการและคำอธิบายประกอบ แผนที่ รวมทั้งประเภทและชนิดของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง ๕) ข้อกำหนด ที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะโดยมีรายละเอียด ตามที่กำหนดไว้ ๖) รายละเอียดที่ดินของเอกชนที่ต้องใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ตามผังเมืองเฉพาะ ๗) รายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือซึ่งกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์การของรัฐเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษา ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ แก่การผังเมือง และ ๘) แผนที่ แผนที่ผัง หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามความจำเป็น

(๓) กำหนดให้เมื่อได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติ ท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท้องที่นั้น เห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในท้องที่ของตนขึ้น หรือจะขอให้กรมโยธาธิการ และผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ แต่สำหรับกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

มหาดไทยพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้น อาจสั่งให้กรมโยธาธิการฯ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะมีการประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่นั้นหรือไม่ก็ตาม

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะที่ไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ณ) และ (ต) (๖) และ (๗) หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นสมควรอาจสั่งให้กรมโยธาธิการฯ วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในบริเวณนั้นก็ได้

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอหลักการของผังเมืองเฉพาะให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน ในการนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมาแสดงความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต่อกรมโยธาธิการฯ ก็ได้

(๔) กำหนดให้ในกรณีที่มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอและที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น และในการประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นให้เสนอความคิดเห็น ตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้ โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง แล้วแต่กรณี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศ

เมื่อได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ตามมาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการฯ จะให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอหรืออาจปฏิเสธหรือสั่งการเป็นหนังสือให้ผู้แสดงความประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือก่อสร้างอาคารแก้ไขโครงการที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือที่จะก่อสร้างอาคารให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบตามมาตรา ๔๑ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ รวมทั้งกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปฏิเสธหรือการสั่งการให้แก้ไขมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๐

(๕) กำหนดให้การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิก่อสร้างอาคารเหนือที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

(๖) กำหนดให้ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง ฝ่ายใดเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ แล้วแต่กรณี ให้ฝ่ายนั้นส่งผังเมืองเฉพาะไปยังอีกฝ่ายหนึ่ง เพื่อพิจารณาให้ความเห็น ถ้าอีกฝ่ายหนึ่งไม่เห็นพ้องด้วยกับ

ผังเมืองเฉพาะ และฝ่ายที่วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไม่อาจแก้ไขผังเมืองเฉพาะนั้นให้สอดคล้องกับ
 ความเห็นของอีกฝ่ายได้ ให้กรมโยธาธิการฯ เป็นผู้เสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

(๗) กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะ
 ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำแล้ว ให้กรมโยธาธิการฯ
 เสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้
 บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ฉ)
 และ (ฅ) (๖) และ (๗) ให้กรมโยธาธิการฯ เสนอผังเมืองเฉพาะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการ
 ออกเป็นพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

(๘) กำหนดให้ในระหว่างที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือ
 พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในเขตของผังเมืองเฉพาะ
 ได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะเสียใหม่
 ให้เหมาะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการฯ เสนอขอแก้ไขปรับปรุง
 ผังเมืองเฉพาะต่อคณะกรรมการผังเมือง

(๙) กำหนดให้เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
 ให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด
 ในเรื่องรายละเอียดแห่งข้อกำหนดต่าง ๆ ตามมาตรา ๔๐ (๕) รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติ
 เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

(๑๐) กำหนดให้ในเขตท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือ
 พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจ
 ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษา
 ความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสาน
 และฌาปนสถาน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่น
 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๐
 ให้ใช้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๐ แทน

(๑๑) กำหนดให้ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือ
 พระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือ
 เปลี่ยนแปลงอสังหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา
 ให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๕๐

(๑๒) กำหนดให้ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมือง
 เฉพาะ ให้มีคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยบุคคลตามที่กำหนดไว้
 ในแต่ละกรณี ได้แก่ กรณีในเขตกรุงเทพมหานคร กรณีในเขตจังหวัดอื่น และกรณีในเขตพื้นที่

ครอบคลุมตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป รวมทั้งกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองไว้คราวละสามปี ตลอดจนวิธีการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว

(๑๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น กล่าวเฉพาะในส่วนที่สำคัญ ได้แก่ พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปถัมภ์ตามผังเมืองเฉพาะ พิจารณาการโอนที่อุปถัมภ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๖๖ พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวตามผังเมืองเฉพาะ กำหนดเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

(๑๔) กำหนดให้เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดแสดงการตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเหตุผลและรายละเอียดดังกล่าวให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ เมื่อพิจารณาเสร็จแล้วและสั่งการประการใด ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวและการดำเนินการตามคำสั่งนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งนั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

(๑๕) กำหนดให้ถ้าอาคารที่จะต้องตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลรักษาของส่วนราชการใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทราบ และให้ส่วนราชการดังกล่าวมีหนังสือแสดงความยินยอมหรือขัดข้องให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นทราบ ถ้ามีปัญหาโต้แย้งระหว่างส่วนราชการกับคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองวินิจฉัย

(๑๖) กำหนดให้เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกำหนดเงินค่าตอบแทนตามความเป็นธรรม ทั้งนี้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนดังกล่าวมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

(๑๗) กำหนดให้ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้จัดการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๐ หรือใช้สิทธิอุทธรณ์ แต่คณะกรรมการอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่ไม่ดำเนินการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ถ้าผู้นั้นยังคงละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือน ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับการคิดค่าใช้จ่ายมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

(๑๘) กำหนดให้ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้ดำเนินการตัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้ว แต่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และหากผู้นั้นยังคงไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจในการตัดแปลงอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้น เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับการคิดค่าใช้จ่ายมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

(๑๙) กำหนดให้ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๗ ไม่สามารถจัดหาที่อยู่ของตนเองได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวที่เหมาะสมให้อาศัยอยู่เป็นเวลาตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควร เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะผ่อนผันให้อาศัยอยู่ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือนก็ได้

(๒๐) กำหนดให้ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่ดินเพื่อใช้เป็นที่อุปถัมภ์ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการดังกล่าวกำหนดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินนั้นซึ่งต้องเสียสิทธิบางประการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเนื่องจากการจัดที่ดินนั้นหรือต้องรับภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จัดนั้น รวมทั้งกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นที่อุปถัมภ์ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ในส่วนที่ถูกจัดนั้น

(๒๑) กำหนดให้เจ้าของที่อุปถัมภ์ผู้ใดประสงค์จะโอนที่อุปถัมภ์ให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยมีเงินค่าตอบแทน หากคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าที่อุปถัมภ์นั้นได้ใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ก็ให้รับที่อุปถัมภ์นั้นเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่อุปถัมภ์ตามหลักเกณฑ์การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนที่กำหนดไว้ รวมทั้งกำหนดให้เจ้าของที่อุปถัมภ์ซึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนดังกล่าวในบางกรณีมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐ ตลอดจนกำหนดให้การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่อุปถัมภ์ที่ได้รับมาดังกล่าวนี้ ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

(๒๒) กำหนดให้ในการจัดที่ดินให้เป็นที่อยู่กรรม หากมีความจำเป็น ต้องสร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดและเจ้าของ หรือผู้ครอบครองที่ดินร้องขอ เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะสร้างหรือจัดทำให้ก็ได้เมื่อพิจารณา เห็นเป็นการสมควร ส่วนการคิดค่าใช้จ่ายนั้น ถ้าการสร้างหรือจัดทำดังกล่าวเป็นไปเพียง เพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ร้องขอนั้น ให้คิดค่าใช้จ่ายทั้งหมด แต่ถ้าเป็นไป เพื่อสาธารณประโยชน์ด้วย เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ ตามที่เห็นสมควร

(๒๓) กำหนดให้เจ้าพนักงานการผังเมืองอำนาจจัดระบบสาธารณูปโภค ลงบน ใต้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้พื้นที่ ในเขตผังเมืองเฉพาะมีระบบสาธารณูปโภคที่มีความเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตผังเมือง เฉพาะ และให้เจ้าพนักงานการผังเมืองกำหนดเงินค่าตอบแทนอันเป็นธรรมในการใช้ที่ดินนั้นที่จะจ่าย ให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่เห็นด้วยกับการจัดระบบ สาธารณูปโภคหรือการกำหนดเงินค่าตอบแทน ให้มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐ นอกจากนี้ ในการจัดระบบสาธารณูปโภคดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานการผังเมืองแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ในพื้นที่ทราบพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินก่อนดำเนินการ หากเกิดกรณีขัดแย้งกัน ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองชี้ขาด

(๒๔) กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ใช้บังคับ ผังเมืองเฉพาะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ และในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการ ตามผังเมืองเฉพาะได้รับประโยชน์สูงสุดในด้านการใช้พื้นที่ คณะกรรมการผังเมืองจะเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีให้มีองค์กรเพื่อพัฒนาและบริหารจัดการภายในเขตผังเมืองเฉพาะและพื้นที่ต่อเนื่อง โดยมีอำนาจหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในท้องที่นั้นได้

๕.๕ หมวด ๕ คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

๕.๕.๑ กำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๑๑ คน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๑๔ คน ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการ และเลขาธิการ และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขาธิการ รวมจำนวน กรรมการทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๙ คน

พร้อมทั้งกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้คราวละสามปี ตลอดจนกำหนด เหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

๕.๕.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ กล่าวเฉพาะในส่วนที่สำคัญ ได้แก่ กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองของประเทศ กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่าง

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการในกรณีที่น่าปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใด ไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิด ความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ และติดตามให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบาย ระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค ตลอดจนจัดทำธรรมเนียมว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็น กรอบแนวทางในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์และการดำเนินการด้านการผังเมืองของประเทศ เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕.๕.๓ กำหนดองค์ประชุมและวิธีการประชุมของคณะกรรมการนโยบาย การผังเมืองแห่งชาติ การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และอำนาจในการเรียกให้บุคคลใดส่งเอกสาร แผนงานโครงการหรือเอกสารอื่นใด รวมทั้งอำนาจในการเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง

๕.๖ หมวด ๖ คณะกรรมการผังเมือง

๕.๖.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวง มหาดไทย เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๖ คน กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวน ๘ คน กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกิน ๕ คน และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ รวมจำนวน กรรมการทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๖ คน ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แกะไข หรืออนุมัติผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหารให้ปลัดกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็น กรรมการโดยตำแหน่งด้วย

๕.๖.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผังเมือง กล่าวเฉพาะในส่วน ที่สำคัญ ได้แก่ ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการ และผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัด ขึ้นไปและผังเมืองเฉพาะ ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด กำกับดูแล เร่งรัด ให้มีการวางและจัดทำ และติดตามให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด ตลอดจนวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวาง และจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

๕.๖.๓ กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และกำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและ ลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการ

ซึ่งเป็นผู้แทนสถาบัน และกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองโดยอนุโลม รวมทั้งกำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองโดยอนุโลม

๕.๗ หมวด ๗ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

๕.๗.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ในเขตกรุงเทพมหานคร และในเขตจังหวัดอื่น ดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ กรรมการผู้แทนหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๖ คน กรรมการผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกิน ๔ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน ๔ คน กรรมการที่เป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกิน ๔ คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง และผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ รวมจำนวนกรรมการทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๐ คน

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งและผู้แทนหน่วยงานตามที่กำหนดไว้ จำนวน ๑๗ คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๑๐ คน และโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ รวมจำนวนกรรมการทั้งสิ้นไม่เกิน ๒๗ คน

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แก๊ซ หรืออนุมัติผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางทหาร ให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองดังกล่าว จะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการผังเมือง หรืออนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว ในขณะเดียวกันมิได้

๕.๗.๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด กล่าวเฉพาะในส่วนที่สำคัญ ได้แก่ ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ ผังเมืองรวมที่พื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการฯ หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น กำกับ ดูแล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

๕.๗.๓ กำหนดให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ และกำหนดให้นำบทบัญญัติมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ